

nr	werkveld	cluster	doel	niveau			
35206	Ruimtebeleving, ruimtelijke oriëntatie en kaartvaardigheid	Ruimtebegrippen gebruiken (m.b.t. positie, richting, windrichting, afstand)	Ruimtebegrippen gebruiken om relaties te duiden tussen op allerlei kaarten en/of de globe voorgestelde elementen.	bereiken			
35233	Ruimtebeleving, ruimtelijke oriëntatie en kaartvaardigheid	Ruimtebegrippen	standpunt	bereiken			
35234	Ruimtebeleving, ruimtelijke oriëntatie en kaartvaardigheid	Ruimtebegrippen	aanzicht	bereiken			
35235	Ruimtebeleving, ruimtelijke oriëntatie en kaartvaardigheid	Ruimtebegrippen	bovenaanzicht - onderaanzicht	bereiken			
35236	Ruimtebeleving, ruimtelijke oriëntatie en kaartvaardigheid	Ruimtebegrippen	vooraanzicht - zijaanzicht	bereiken			
35304	Ruimtebeleving, ruimtelijke oriëntatie en kaartvaardigheid - Oriëntatie in de werkelijke ruimte	Ruimtebeleving	Suggesties geven voor het (her)inrichten van de gemeente (bijv. in relatie met de ruimtelijke ordening).	bereiken			
35305	Ruimtebeleving, ruimtelijke oriëntatie en kaartvaardigheid - Oriëntatie in de werkelijke ruimte	Ruimtebeleving	Een verband leggen tussen de werkelijke en beleefde afstand en dit illustreeren aan de hand van een concreet voorbeeld (bijv. met de fiets bergop of bergaf, te voet naar huis of met de wagen, de kortste of de snelste weg ...).	bereiken			
35340	Ruimtebeleving, ruimtelijke oriëntatie en kaartvaardigheid - Oriëntatie in de werkelijke ruimte	De windstreken	Proefondervindelijk vaststellen dat de naald van een kompas in normale omstandigheden steeds naar het (magnetisch) noorden wijst.	bereiken			

nr	werkveld	cluster	doel	niveau			
35341	Ruimtebeleving, ruimtelijke oriëntatie en kaartvaardigheid - Oriëntatie in de werkelijke ruimte	De windstreken	De windstreken aanwijzen met behulp van een kompas.	bereiken			
35342	Ruimtebeleving, ruimtelijke oriëntatie en kaartvaardigheid - Oriëntatie in de werkelijke ruimte	De windstreken	Zich oriënteren met behulp van een kompas.	bereiken			
35343	Ruimtebeleving, ruimtelijke oriëntatie en kaartvaardigheid - Oriëntatie in de werkelijke ruimte	De windstreken	Een kaart juist richten met behulp van een kompas.	aanzetten			
35504	Ruimtebeleving, ruimtelijke oriëntatie en kaartvaardigheid - Oriëntatie in de voorgestelde ruimte 2D (plattegrond, luchtfoto, satellietbeeld, kaart, globe)	Oriëntatie op de plattegrond	De plattegrond oriënteren (richten) op basis van herkenningpunten in de werkelijke ruimte.	herhalen			
35508	Ruimtebeleving, ruimtelijke oriëntatie en kaartvaardigheid - Oriëntatie in de voorgestelde ruimte 2D (plattegrond, luchtfoto, satellietbeeld, kaart, globe)	Oriëntatie op de plattegrond	De voorgestelde elementen identificeren en benoemen in andere omgevingen (bijv. museum, pretpark, dierentuin, metroplan, stadspark ...).	herhalen			

nr	werkveld	cluster	doel	niveau			
35512	Ruimtebeleving, ruimtelijke oriëntatie en kaartvaardigheid - Oriëntatie in de voorgestelde ruimte 2D (plattegrond, luchtfoto, satellietbeeld, kaart, globe)	Oriëntatie op de plattegrond	Iets of iemand lokaliseren in andere omgevingen (bijv. museum, pretpark, dierentuin, metroplan, stadspark ...).	herhalen			
35516	Ruimtebeleving, ruimtelijke oriëntatie en kaartvaardigheid - Oriëntatie in de voorgestelde ruimte 2D (plattegrond, luchtfoto, satellietbeeld, kaart, globe)	Oriëntatie op de plattegrond	Aan elkaar een route beschrijven/een beschreven route aanduiden in andere omgevingen (bijv. museum, pretpark, dierentuin, metroplan, stadspark ...).	herhalen			
35520	Ruimtebeleving, ruimtelijke oriëntatie en kaartvaardigheid - Oriëntatie in de voorgestelde ruimte 2D (plattegrond, luchtfoto, satellietbeeld, kaart, globe)	Oriëntatie op de plattegrond	Een route afleggen die is aangeduid in omgevingen (bijv. museum, pretpark, dierentuin, metroplan, stadspark ...).	herhalen			
35524	Ruimtebeleving, ruimtelijke oriëntatie en kaartvaardigheid - Oriëntatie in de voorgestelde ruimte 2D (plattegrond, luchtfoto, satellietbeeld, kaart, globe)	Oriëntatie op de plattegrond	Zelf een zinvolle route uitstippelen in andere omgevingen (bijv. museum, pretpark, dierentuin, metroplan, stadspark ...).	herhalen			

nr	werkveld	cluster	doel	niveau			
35528	Ruimtebeleving, ruimtelijke oriëntatie en kaartvaardigheid - Oriëntatie in de voorgestelde ruimte 2D (plattegrond, luchtfoto, satellietbeeld, kaart, globe)	Oriëntatie op de plattegrond	Mentaal een standpunt innemen (bijv. Wat zie je als je hier zou staan, waar stond de fotograaf?...) in andere omgevingen (bijv. museum, pretpark, dierentuin, metroplan, stadspark ...).	herhalen			
35532	Ruimtebeleving, ruimtelijke oriëntatie en kaartvaardigheid - Oriëntatie in de voorgestelde ruimte 2D (plattegrond, luchtfoto, satellietbeeld, kaart, globe)	Oriëntatie op de kaart	Plaatsen lokaliseren op een kaart van de provincie.	herhalen			
35533	Ruimtebeleving, ruimtelijke oriëntatie en kaartvaardigheid - Oriëntatie in de voorgestelde ruimte 2D (plattegrond, luchtfoto, satellietbeeld, kaart, globe)	Oriëntatie op de kaart	Plaatsen lokaliseren op een kaart van Vlaanderen/ België.	bereiken			
35534	Ruimtebeleving, ruimtelijke oriëntatie en kaartvaardigheid - Oriëntatie in de voorgestelde ruimte 2D (plattegrond, luchtfoto, satellietbeeld, kaart, globe)	Oriëntatie op de kaart	Plaatsen lokaliseren op een kaart van Europa/de wereld.	bereiken			

nr	werkveld	cluster	doel	niveau			
35535	Ruimtebeleving, ruimtelijke oriëntatie en kaartvaardigheid - Oriëntatie in de voorgestelde ruimte 2D (plattegrond, luchtfoto, satellietbeeld, kaart, globe)	Oriëntatie op de kaart	Plaatsen lokaliseren op een globe.	bereiken			
35536	Ruimtebeleving, ruimtelijke oriëntatie en kaartvaardigheid - Oriëntatie in de voorgestelde ruimte 2D (plattegrond, luchtfoto, satellietbeeld, kaart, globe)	Oriëntatie op de kaart	Plaatsen lokaliseren op een satellietbeeld.	aanzetten			
35537	Ruimtebeleving, ruimtelijke oriëntatie en kaartvaardigheid - Oriëntatie in de voorgestelde ruimte 2D (plattegrond, luchtfoto, satellietbeeld, kaart, globe)	Oriëntatie op de kaart	Plaatsen lokaliseren op een andere kaart (bijv. fietskaart).	aanzetten			
35539	Ruimtebeleving, ruimtelijke oriëntatie en kaartvaardigheid - Oriëntatie in de voorgestelde ruimte 2D (plattegrond, luchtfoto, satellietbeeld, kaart, globe)	Oriëntatie op de kaart	Aan elkaar een route beschrijven op een kaart van de provincie.	herhalen			

nr	werkveld	cluster	doel	niveau			
35540	Ruimtebeleving, ruimtelijke oriëntatie en kaartvaardigheid - Oriëntatie in de voorgestelde ruimte 2D (plattegrond, luchtfoto, satellietbeeld, kaart, globe)	Oriëntatie op de kaart	Aan elkaar een route beschrijven op een kaart van Vlaanderen/ België.	bereiken			
35541	Ruimtebeleving, ruimtelijke oriëntatie en kaartvaardigheid - Oriëntatie in de voorgestelde ruimte 2D (plattegrond, luchtfoto, satellietbeeld, kaart, globe)	Oriëntatie op de kaart	Aan elkaar een route beschrijven op een andere kaart (bijv. fietskaart).	aanzetten			
35543	Ruimtebeleving, ruimtelijke oriëntatie en kaartvaardigheid - Oriëntatie in de voorgestelde ruimte 2D (plattegrond, luchtfoto, satellietbeeld, kaart, globe)	Oriëntatie op de kaart	Een zinvolle route uitstippelen op de kaart van de provincie.	herhalen			
35544	Ruimtebeleving, ruimtelijke oriëntatie en kaartvaardigheid - Oriëntatie in de voorgestelde ruimte 2D (plattegrond, luchtfoto, satellietbeeld, kaart, globe)	Oriëntatie op de kaart	Een zinvolle route uitstippelen op de kaart van Vlaanderen/ België.	bereiken			

nr	werkveld	cluster	doel	niveau			
35545	Ruimtebeleving, ruimtelijke oriëntatie en kaartvaardigheid - Oriëntatie in de voorgestelde ruimte 2D (plattegrond, luchtfoto, satellietbeeld, kaart, globe)	Oriëntatie op de kaart	Een zinvolle route uitstippelen op een andere kaart (bijv. fietskaart).	aanzetten			
35546	Ruimtebeleving, ruimtelijke oriëntatie en kaartvaardigheid - Oriëntatie in de voorgestelde ruimte 2D (plattegrond, luchtfoto, satellietbeeld, kaart, globe)	Oriëntatie op de kaart	Een routeplanner of navigatiesysteem (bijv. Google Maps, Google aanzettenrth, GPS-toestel ...) gebruiken om een plaats te lokaliseren en een route zinvol uit te stippelen (bijv. kortste weg, snelste weg, te vermijden ...).	aanzetten			
35606	Ruimtebeleving, ruimtelijke oriëntatie en kaartvaardigheid - Andere kaartvaardigheden en kaartkennis	Schaal en schaal aanduidingen	Het begrip schaal kennen als de grootteverhouding tussen gelijkvormige figuren.	bereiken			
35607	Ruimtebeleving, ruimtelijke oriëntatie en kaartvaardigheid - Andere kaartvaardigheden en kaartkennis	Schaal en schaal aanduidingen	De schaal aanduidingen (breukschaal en lijnschaal) op een kaart gebruiken om de werkelijke afstand tussen twee plaatsen in Vlaanderen te berekenen.	bereiken			
35608	Ruimtebeleving, ruimtelijke oriëntatie en kaartvaardigheid - Andere kaartvaardigheden en kaartkennis	Schaal en schaal aanduidingen	Een routeplanner of navigatiesysteem (bijv. Google Maps, Google aanzettenrth, GPS-toestel ...) gebruiken om de afstand tussen twee plaatsen te bepalen en de reistijd te kunnen inschatten.	aanzetten			

nr	werkveld	cluster	doel	niveau			
35613	Ruimtebeleving, ruimtelijke oriëntatie en kaartvaardigheid - Andere kaartvaardigheden en kaartkennis	Legende	Een eenvoudige legende van een kaart gebruiken (bijv. wegenkaart van de gemeente).	herhalen			
35614	Ruimtebeleving, ruimtelijke oriëntatie en kaartvaardigheid - Andere kaartvaardigheden en kaartkennis	Legende	Een aantal vaste kaartsymbolen kennen (bijv. waterwegen, wegen, spoorwegen, kerk, brug ...).	bereiken			
35615	Ruimtebeleving, ruimtelijke oriëntatie en kaartvaardigheid - Andere kaartvaardigheden en kaartkennis	Legende	Allerlei kaarten hanteren door gebruik te maken van de legende en de schaal.	bereiken			
35616	Ruimtebeleving, ruimtelijke oriëntatie en kaartvaardigheid - Andere kaartvaardigheden en kaartkennis	Legende	De legende hanteren om de afstand tussen twee punten te berekenen.	bereiken			
35617	Ruimtebeleving, ruimtelijke oriëntatie en kaartvaardigheid - Andere kaartvaardigheden en kaartkennis	Atlasgebruik	Een atlas raadplegen en, in functie van de vraag, de juiste kaart kiezen en interpreteren.	bereiken			

nr	werkveld	cluster	doel	niveau			
35618	Ruimtebeleving, ruimtelijke oriëntatie en kaartvaardigheid - Andere kaartvaardigheden en kaartkennis	Atlasgebruik	Een atlas raadplegen en verschillende soorten kaarten hanteren (politiek, reliëf, thematisch) door gebruik te maken van de legende, windrichting en schaal.	bereiken			
35706	Topografische kennis		Aangeven in welke provincie en welk land ze wonen.	herhalen			
35707	Topografische kennis		De begrippen provincie, land, gemeenschap en gewest in de juiste context gebruiken.	herhalen			
35708	Topografische kennis		De eigen gemeente, de buurgemeenten, de provinciehoofdplaats en enkele andere belangrijke geografische elementen vlot situeren op een provinciekaart.	herhalen			
35709	Topografische kennis		Een belangrijke waterloop van de eigen provincie situeren op een gepaste kaart.	herhalen			
35710	Topografische kennis		Aangeven in welk gewest ze wonen en tot welke gemeenschap ze behoren.	herhalen			
35711	Topografische kennis		De drie gemeenschappen benoemen en vlot situeren op een gepaste kaart (Vlaamse gemeenschap, Franse gemeenschap, Duitstalige gemeenschap).	bereiken			
35712	Topografische kennis		De drie gewesten benoemen en vlot situeren op een gepaste kaart (Vlaams gewest, Waals gewest, Brussels hoofdstedelijk gewest).	bereiken			
35713	Topografische kennis		De provincies, de provinciehoofdplaatsen en enkele andere belangrijke geografische elementen vlot situeren op een kaart van België.	bereiken			
35714	Topografische kennis		De IJzer, de Schelde en de Maas situeren op een gepaste kaart.	bereiken			
35715	Topografische kennis		Aangeven dat het water in onze streken wordt afgevoerd naar de Noordzee via een aaneenschakeling van waterlopen.	bereiken			

nr	werkveld	cluster	doel	niveau			
35716	Topografische kennis		Aangeven dat België in Europa ligt.	bereiken			
35717	Topografische kennis		De buurlanden van België opsommen en vlot situeren op een kaart en hun hoofdsteden benoemen.	bereiken			
35718	Topografische kennis		Een tiental lidstaten van de Europese Unie vlot situeren op een kaart van Europa.	bereiken			
35719	Topografische kennis		De Noordzee en de Middellandse Zee situeren op een kaart van Europa.	bereiken			
35807	Landschappen - Ruimtelijke ordening		Een typerend landschapskenmerk aangeven van de eigen streek.	herhalen			
35808	Landschappen - Ruimtelijke ordening		De eigen streek en twee andere streken uit België situeren op een gepaste kaart.	herhalen			
35809	Landschappen - Ruimtelijke ordening		In de realiteit en op een gepaste kaart enkele typerende kenmerken aangeven van een landelijke, stedelijke, toeristische, recreatieve en industriële omgeving (bijv. fabrieken, woonhuizen, appartementen, winkelcentra, akkers, velden, bossen ...).	bereiken			
35810	Landschappen - Ruimtelijke ordening		In de realiteit en op een gepaste kaart een landelijke, stedelijke, toeristische, recreatieve en industriële omgeving met elkaar vergelijken op basis van een aantal al dan niet gegeven criteria (bijv. m.b.t. de bedrijvigheden, de menselijke ingrepen, de bebouwing, de functie ...).	bereiken			
35811	Landschappen - Ruimtelijke ordening		Aangeven dat de ordelijke bepaaldheid restricties inhoudt over wat er in een bepaald gebied is toegelaten (bijv. bouwovertrengingen in een natuurgebied ...).	bereiken			
35812	Landschappen - Ruimtelijke ordening		Aangeven dat menselijke ingrepen het landschap kunnen schaden, in stand houden of bevorderen.	bereiken			

nr	werkveld	cluster	doel	niveau			
35813	Landschappen - Ruimtelijke ordening		Geografische kenmerken van onze streken in relatie brengen met aspecten van het dagelijks leven (bijv. de bebouwing, de industrie, het wegennet, de recreatie, het toerisme, de bevolkingsdichtheid ...).	bereiken			
35814	Landschappen - Ruimtelijke ordening		Aspecten van het dagelijks leven in onze streken vergelijken met het dagelijks leven in een land met duidelijk verschillende geografische kenmerken (bijv. transport in het hooggebergte, wonen en werken in een woestijnachtige streek, culturele aspecten ...).	bereiken			
35815	Landschappen - Ruimtelijke ordening		Het reliëf in een landschap beschrijven als vlak, heuvelachtig of bergachtig.	bereiken			
35816	Landschappen - Ruimtelijke ordening		Aangeven dat de hoogteligging gemeten wordt vanaf de zeespiegel.	bereiken			
35817	Landschappen - Ruimtelijke ordening		In een landschap gericht waarnemen en op een eenvoudige wijze onderzoeken waarom het er zo uitziet.	bereiken			
35901	Verkeer en mobiliteit	Verkeersborden	De betekenis van verkeersborden voor de fietsers verwoorden.	herhalen			
35902	Verkeer en mobiliteit	Verkeersborden	De betekenis van voorrangsborden verwoorden.	bereiken			
35903	Verkeer en mobiliteit	Verkeersborden	De betekenis van de aanwijzingsborden verwoorden die voor hen van toepassing zijn.	bereiken			
35918	Verkeer en mobiliteit	Te voet	Onder toezicht, zelfstandig en veilig een kruispunt zonder voorzieningen oversteken.	herhalen			
35919	Verkeer en mobiliteit	Te voet	Onder toezicht zich als voetganger zelfstandig, veilig en hoffelijk verplaatsen op een voor hen vertrouwde route door de verkeersregels toe te passen.	herhalen			
35922	Verkeer en mobiliteit	Met de wagen	Onder toezicht met het openbaar vervoer/schoolbus meerijden zonder zichzelf en anderen in gevaar te brengen.	herhalen			
35936	Verkeer en mobiliteit	Op de fiets	Op de fiets hun intenties duidelijk maken (bijv. arm uitsteken en oogcontact zoeken).	herhalen			

nr	werkveld	cluster	doel	niveau			
35937	Verkeer en mobiliteit	Op de fiets	Op het verkeersparcours veilig inhalen en voorbij een hindernis fietsen.	herhalen			
35938	Verkeer en mobiliteit	Op de fiets	Op het verkeersparcours veilig links en rechts afslaan met voorsorteren.	herhalen			
35939	Verkeer en mobiliteit	Op de fiets	De voorrang van rechts verwoorden.	bereiken			
35940	Verkeer en mobiliteit	Op de fiets	Aangeven dat voorrang geen synoniem is van veiligheid.	bereiken			
35941	Verkeer en mobiliteit	Op de fiets	Op het verkeersparcours veilig links en rechts afslaan op een kruispunt met of zonder voorrangsborden.	bereiken			
35942	Verkeer en mobiliteit	Op de fiets	Op het verkeersparcours veilig een rotonde met en zonder fietspad oprijden en verlaten.	bereiken			
35943	Verkeer en mobiliteit	Op de fiets	De bevelen van een politieagent begrijpen.	bereiken			
35944	Verkeer en mobiliteit	Op de fiets	Aangeven dat de bevelen van een politieagent gelden boven verkeerslichten, verkeerslichten boven verkeersborden en verkeersborden boven wegmarkeringen staan.	bereiken			
35951	Verkeer en mobiliteit	Gezien worden in het verkeer	Aangeven dat het veilig is om overdag fluorescerend materiaal te dragen.	herhalen			
35952	Verkeer en mobiliteit	Gezien worden in het verkeer	Aangeven dat het veilig is om in het donker reflecterend materiaal te dragen.	herhalen			
35954	Verkeer en mobiliteit	Gezien worden in het verkeer	Aangeven dat het veilig is om kort oogcontact te maken met de andere weggebruikers.	bereiken			
35955	Verkeer en mobiliteit	Gezien worden in het verkeer	Rekening houden met de dode hoek van wagens of vrachtwagens.	bereiken			
35960	Verkeer en mobiliteit	Behendigheid op de fiets	Fietsen met voldoende reactiesnelheid, evenwichtsbehoud en gevoel voor coördinatie.	bereiken			
35961	Verkeer en mobiliteit	Mobiliteit	De gevolgen van het groeiend autogebruik aangeven.	bereiken			

nr	werkveld	cluster	doel	niveau			
35962	Verkeer en mobiliteit	Mobiliteit	De voor- en nadelen van mogelijke alternatieven voor de wagen aangeven.	aanzetten			
35963	Verkeer en mobiliteit	Mobiliteit	Het meest geschikte vervoersmiddel kiezen voor een bepaalde verplaatsing.	aanzetten			
35964	Verkeer en mobiliteit	Mobiliteit	Een zinvolle route uitstippelen met het openbaar vervoer.	aanzetten			